

Szerkesztőség:
Templomudvar 2. sz.
Kiadóhivatal:
Sándor régens-u. 39.
Sérgönycim: „Délbácska”
Telefonszám: 137.

DÉLBÁCSKA

Előfizetési árak:
Egy hóra - 15 dinár
Negyedévre - 45 dinár
Félévre - 90 dinár
Egyes szám ára
75 PARA.

NOVISAD, 1922 május hó 27

POLITIKAI NAPILAP

III. évf. 113. szám

Szombat

Ausztriában

megint kormányválság van. A békeszerződések által legjobban sújtott államban csak nem akar megszűnni az elkecseregett pártviszály. Az osztrák gazdasági krízis, mely már inkább katasztrófának, mint krízisnek mondható, már elnyelési fenyegetést ez a törpe kis államok akulatot s a pártok még mindig csak kicsinyes-féltékeny párttaktikai csetepatékat vivaak. Ma, mikor a legszükségesebb élelmiszerek árai a békeidei négyezer-szeresére emelkedtek, mikor az állami pénztárakat a munkanélküliek tizezrei ostromolják segélyért, a franzensringi palota három pártja taktikai érdekeit védi egyedül. Schober, az igazán pártönkívüli kancellárnak mennie kellett azért, amiért már elődei is mind othagyták a bársonyszékét: nem tudott csodákat teremteni. Most bukása után mintha az elkecseregetten küzdő pártokat mégis valami észretérítette volna: azt akarják tenni, amit már három évvel ezelőtt kellett volna tenniük, mert akkor ha nem is lehetett volna a gazdasági romlásnak elejét venni, mégis sok mindent lehetett volna menteni. A legújabb jelentések szerint Schober utódaképen Seipel keresztényszocialista képviselő alakít kormányt és pedig koalíciós kormányt, a képzelhető legegészségesebb koalíciót: az összes polgári pártok részvételével. Az összes parlamentben képviselt polgári pártok elhatározták, hogy egységes frontot alkotnak a szociáldemokraták ellen. Belátták, ugyilátszik, a nagynémetek is, hogy az államnak kevés haszna van abból, ha ők néhány „elvi” kérdés miatt buktassanak kormányokat és így szabotálják a parlament munkáját ugyanakkor, amikor ők maguk kormányozni nem tudnak, de még ellenzéki magatartásukban is a szociáldemokraták kezétől függenek. A polgárság egységes frontjára éppen Ausztriában van szükség, abban az országban, melyről senki sem tudja megmondani, hogy hogyan fog élni már a legközelebbi hónapokban. A szociálisták két éves uralmukkal megmutatták, hogy bizony ők sem tudnak segíteni boldogító teóriáikkal. Szociális reformokkal csak egy teljesen konszolidált állam kísérletezhet, mely elég erős arra, hogy az ily reformoknál kikerülhetetlen megrázkódtatásokat nyugodtan elviselhesse. A polgárság, mely épen a mai Ausztriában sanyli meg legjobban a mind elviselhetetlenebbé váló viszonyokat kezdi végre belátni, hogy neki is van joga valamit beleszólni olyan ügyekbe, melyek őt, az ő sorsát intézik. Lenin megváltó eszméivel kompromittált bécsi szociáldemokraták végre belenyugodnak, hogy a polgárság ellen nem küzdhetnek.

Lloyd George beszámolt az angol alsóházban

London. (Eredeti távirat) Lloyd George az alsóház tegnapi ülésén beszámolt a genuai konferencia eredményéről és a következőket mondotta:
— Még nincs itt az ideje annak, hogy a német jóvátétel és az angol-francia barátság kérdésével foglalkozunk. Európában még most is bizonyos mértékű háborús atmoszféra észlelhető. Az orosz kérdés megoldására háromféle mód állott rendelkezésre. Az egyik lett volna az erőszak alkalmazása, de ezt senki sem javasolta. A másik az, hogy Oroszországot sorsára hagyják, s megvárjuk, amíg Oroszország magától megváltoztatja kormányzati rendszerét, de az ilyen politika veszedelmétől meg kellett óvnaunk Európát. Németország egyedül nem keritheti hatalmába Oroszországot, mert ehhez nem elég tökeerős, bár a

fegyverkezés kérdésében az egyik ország elegendő természeti kincscsel, a másik elegendő műszaki képzettséggel bír. Angolországának kereskedelme érdekében megjegyzésre kellett jutnia Oroszországgal, viszont az oroszok is tudták, hogy a magántulajdon kérdésében engedelményeket kell tenniük, mert Európa kölcsöne nélkül az orosz újjáépítés el sem képzelhető. Az adósságok elismerése tekintetében is engndékenységre hajítottak és elfogadták a cannesi határozatokat is. A hágai konferencia a szakértők gyakorlati tanácskozása lesz. Addig is gondoskodni kell Európa békéjének biztosításáról, amelyre 34 nemzet tett ünnepeles ígéretet. Anglia büszke lehet arra, hogy Genovában elsőként küzdött az emberiség nemesebb ideáljaiért.

„Nem szabad a szakadás szót használni...”

A miniszterelnök beszéde után Asquit szólt fel és kijelentette, hogy sokra becsüli ugyan a Treuga Deit, azonban a nemzetek azelőtt a népszövetségi szerződésben ennél messzebbmenő kötelezettséget vállaltak. Asquit ezután hangsúlyozta az Egyesült Államok távolmaradásának jelentőségét és hogy Franciaország is mérsékelt érdeklődést mutatott. Kiemeli, hogy a gazdasági újjáépítés csak a jóvátételi kérdéseknek egyes államok kölcsönös adós-

ságnak megoldásával lehetséges.

Clynes, a munkáspárt vezére kijelentette, hogy a német-orosz szerződés az azt megkötő államoknak épügy joga volt, mint a győző államoknak.

Robert Cecil megállapítja, hogy a konferencia semmit sem javított a francia-angol kölcsönös viszonyon, azonban mégis azt hiszi, hogy nem szabad a szakadás szót használni. Majd hangsúlyozza a német-orosz szerződés óriási jelentőségét.

„Franciaország sohasem egyezett volna bele...”

A felszólalásokra Lloyd George válaszolt és válaszában kifejti, hogy a német-orosz szerződést a genuai konferencia nem ismerte el. Lehetetlen Franciaországgal együtt dolgozni anélkül, hogy a jóvátételi kérdésben ne támogathánk és határainak megvédésére kö-

tött egyezményekhez hozzá nem járulnánk. Franciaország sohasem egyezett bele aába, hogy a jóvátételi kérdést Genuában fejtegessek, pedig ezen kérdést Franciaország nélkül lehetetlen szabályozni.

Franciaország katonai egyezményt köt Romániával

Páris, (Eredeti távirat). A „Temps” közli, hogy Bratianu tiszteletere rendezett lakomán Barthou kijelentette, hogy Románia és a szövetségesek közötti szerződést a parlament elé bocsátja ratifikálás végett és azt a parlament által a legrövidebb időn belül meg is szavaztatja. Ezen szerződés 9. pontja elismeri, hogy Románia örökre és teljesen Besszarába birtokában van és Franciaország sohasem fogja megengedni a szerződés ezen pontjának megszegését. A „Daily Mail” is foglalkozik a francia-román közeledéssel és különö-

sen nagy jelentőséget tulajdonít azon megbeszéléseknek, melyet Poincare és Bratianu közt folytak le. A lap többek között azt írja, hogy Bratianu formális ígéretet kapott, hogyha Oroszország Romániát indokolatlanul megtámadná, Franciaország támogatni fogja a románokat épügy, mint amilyen támogatást ígért Lengyelországnak és mindkét államot technikai segítségben is fogja részéssíteni. Valószínű, hogy Franciaország és Románia már legközelebb ilyen értelmű megállapodást fognak aláírni.

Negyedmillió korona egy hold föld

(Saját tud.) A föld ára az utóbbi időben a Bácskában hihetetlen magasságra emelkedett. Különösen a sváb községekben keltek el magasáron a kisebb birtoktestek. Nagyobb birtokokban alig történik vásárlás, mert mindenki az agrárreform Damoklesz kardjától fél. A nagyobb tagban eladott föld sohasem ér el olyan árt, mint néhány holdas törpebirtok. Nem érdektelen az sem, hogy a föld ma a legdrágább a sváb falukban. A német paraszt minden kért összeget megad a földért, csak hogy egy-két holddal kibővítsék birtokát. Ez a földéhség azután természetesen nagyon élénk befolyással van a földárak kialakulására. Így a napokban Gajdóbrában egy kisebb birtok került eladásra. Az egyik vevő 6 holdat vásárolt holdanként 250.000 koronáért, a kevésbé jó minőségű földért is fizettek 150-180.000 koronát holdanként. A 250.000 koronás föld egyelőre tartja a rekordot, nincs azonban kizárva, hogy rövidesen megdöntik ezt és a negyedmillió már csak a múlt emléke lesz.

Míg azonban a német falvakban negyedmillió koronáért cserél egy hold föld gazdát, azáltal más községekben is meglehetősen magas áron kel el a föld. Előrendű földért 200.000 koronát más helyen is megfizetnek. A föld ára rehamos emelkedésének fő oka: a paraszt bírságtalanossága mindennel szemben. Semmiért sincs állandó értéke előtte, csak a földnek. A pénz folytonos ingadozása megrendítette a mulibai beléje helyezett hitelt már pedig ma a terményeiért olyan összegeket kap, amilyent sohasem remélt és így módon nem várt pénzbőség van a földművelők körében, ennek egyetlen levezető csatornája a földvásárlás, ezért fizetik meg érte a leglehetősebb összegeket is.

A genovai kulisszák mögül

Egy francia újságíró feljegyzései

Genova, az utolsó nap. Ugy írom le ezeket a sorokat a jegyzetfüzetem összevisszaságából, amint papírra vettem őket. Ez a rendtelenség amúgy is összhangban van a genovai konferencia munkájával...

A politikai divat legújabb kresztója, hogy nem beszélnek többé győzökről és legyőzöttekről. Csupán azt mondják: meghívó és meghívott nemzetek. Szép kis eufemizmus!

A Times volt főszerkesztője Mister Steed találóan foglalta össze genovai benyomásait:

— Megkérdeztem husz különböző nemzetiségű delegátust az összejövetel céljáról.

Tizenkilenc bevallotta nekem, hogy nem tudja miért jött Genovába.

Egy olasz humorista kijelentette:

— Négy hosszú évig halálra hajszoltak bennünket, hogy leromboljuk Európát és most ugyanazok az emberek akarják végezni a felépítés munkáját.

A legöregebb genovai delegátus kétségkívül a nyolcvan éves Luzzati. Ez az olasz közigazdász a huszévesek energiájával dolgozott.

Mikor megérkeztek a románok, Brătianu odaszaladt az egyik fotográfushoz, megrázta a kezét és mosolyogva invitálta:

— Ugye le akar fényképezni bennünket, szívesen elfogadjuk a kegyet. Eppen együtt vagyunk három kiváló román, egyik hercegebb mint a másik.

Barthou számára valóságos kálvária volt a konferencia. Szerette maga köré gyűjteni az újságírókat. Udvarolt nekik, de ha nem irtak kedvére, összeszidta őket. Ő volt a konferencia legidegebb embere.

Bethlen gróf derűs méltósággal viselkedett. Az angol és francia delegátusok rokonszenvvel hallgatták előterjesztéseit a kisebbségek védelméért. Benes, a győztes, azonban közbelépett. Ő az, aki Európát Magyarország ellen uszítja.

Lloyd Georgenak olyan az arca, mint egy öreg macskáé, amely valaha gazdag konyhán élt. Annyira benne volt a nagyhangú kijelentésekben, hogy egyszer, mintegy az európai közvélemény számára kijelentette: Micsoda napugár! Nagyszerű idő! — pedig éppen esett az eső. Egyszer nagyon nekilátozott Csí-

serinnek. Éles orrhangon kiáltotta oda a győztes szovjet-delegátusnak:

— Csicserin ur! A világ bárkája tel van terhelve, ne rakjon bele még egy súlyt, mert hajótörésre jutunk.

Egyébként vidám ember Lloyd George. Nagy sikere van a szőke, rózsaszínű gyermekek népénél Angliában. Sokat neveltünk egy szellemes megjegyzésén:

— Semmi sem robbanékonyabb, mint egy kibékítő konferencia.

Csicserinnek semmi szláv vonás nincs az arcában. Ugy beszél franciául, mint azok az állatorvosok szőnyegkereskedők, akik Németország-

ban gyártják a perzsa szőnyeget. Ez az ember sohasem tudta elbájozni a tömegeket. Nagyon meg volt illetődve, amikor a konferencián egy francia akadémikus mellé került.

Rakowski, az orosz sajtótűnök természetesen a legdrágább szállodában lakott: csupa bőrfotel és tükrök mindenütt. A polgári lapok tudósítóival nem valami barátságos a sajtótűnök ur.

A hölgyek! Nem sok vizet zavarnak. Legnagyobb részét újságírók és diplomaták feleségei. Komolyan viselkednek és titkári szolgálatokat végeznek a férjük körül...

Jean de Bonnefon.

A város felszólítja a bortermelőket a telepek örök áron való megvásárlására

A bortermelők még biznak — A városi tanács megkezdi az eladást

(Saját tud.) Másfél esztendő óta folyik már a harc a bortermelők egyesülete és a város között a szőlőtelepek megváltása ügyében. Az örökáron való megvétel sok szenvedélyes kifakadásra adott okot az egyik oldalon, míg a másikon a város érdekelnek védelmében körömszakadtálg dolgoztak azon, hogy a megváltás ügye végül valóra is váljon. A Délbácska pontosan számolt be ennek a harcnak minden egyes fázisáról, amelyet köztudomásulag végig a belügyminiszter oldott meg. A város csak azokat a telepeket adhatja el, amelyek bérlete az idén jár le, míg a többiek továbbra is a bérlők kezén maradnak. A városi tanács ennek következtében már fel is szólította a teleptulajdonosokat, hogy váltassák meg bérleteiket. A városi főszámvédelem minden egyes teleptulajdonossal közölte telepeik árát és felszólította, hogy ezt a város házipénztárába fizesse be.

A bortermelők azonban még most sem adták fel a reményt és abban bizakodnak, hogy a miniszterium az utolsó pillanatban visszavonja a telepek eladására vonatkozó intézkedést. Sőt néhány nap óta az a hír terjedt el a szőlőtulajdonosok között, hogy a miniszterium már hozott is újabb határozatot, amelyben kimondja, hogy a telepek megvételére nem lehet kötelezni a tulajdonosokat és azok továbbra is csak a bérösszeget tartoznak fizetni. Ez a hír természetesen nagy örömet keltett a bortermelők körében, mert igazukat a miniszterium is belátva ilyen irányú határozatot hozott.

Munkatársunk a kérdés nagy fontosságára való tekintettel ez ügyben kérdést intézett Marcekovich Imre helyettes polgármesterhez, aki a következő felvilágosítást adta:

Tegnap délután megnyílt a Strand

Katonazene, ezer látogató az első délutánon — Voltak fürdőzők is

(Saját tud.) Csütörtökön délután tarka népvándorlás indult meg a Strand felé: ezen a délutánon nyílt meg hivatalosan a dunai fürdő. A nyár a megnyitón csak félhivatalosan jelentkezett, az égen bánatos felhők imbolyogtak. A megnyitón résztvenni akarókat már az uton erősen fenyegette a fürdés, egy kis tavaszi zápor formájában, ami azonban szerencsére elmaradt. Nem lévén túlságosan meleg, mindenki meg volt elégedve a felvett öltözetekkel. Őt óra felé már mintegy ezer ember vett részt — a strand kioszkjában. Ezt is a katonazenekar húzta. A víz nagyon magasán állott, mintegy tíntetőleg jelentkezett a hivatalos megnyitóra, ezért a publikum kénytelen volt a magasabban fekvő verdegélyekre menekülni. Mindössze a mélyebben fekvő kabinok vettek egy kis lábfürdőt, de ez egyáltalán nem zavarta szokot, akik ezen a délutánon csak a szőnyegkereskedők és garajjukat küldték fürödni. Őt óra után néhány látogató — az elfogyasztott hűsítő italok hatása alatt kószolva vették körül és hamarosan négyenecados ütemben kezdett vécogni a vízben, amely igen hűvösen fogadta az első látogatókat. A homokon egyébként nem látszott meg, hogy még nemrég „nagy por” veri föl. A néhány elszánt für-

Az egész hír légből kapott.

Nem igaz az, hogy a miniszterium a telepek megváltása ügyében valamilyen újabb határozatot hozott volna. Ellenben igaz az, hogy a városi tanács a miniszteriumnak a telepek eladása ügyében már régebben hozott jóváhagyó határozata alapján felszólította a bortermelőket, hogy vásárolják meg telepeiket. A bortermelők körében minduntalan terjesztenek olyan híreket, hogy a telepeket nem kell megvásárolni, ezek azonban mind nem felelnek meg a valóságnak. A teleptulajdonosok nagyon rosszul teszik, ha felülnek az ilyen híreknek amelyek minden alapot nélkülöznek.

Ennyit mondott a polgármesterhelyettes a telepek ügyében. Amiből nyilvánvaló, hogy a bortermelők reménye teljesen alapalan és azokat a szőlőtelepeket, amelyeknek bérlete 1922-ben jár le, meg kell váltani. A megváltás módjaira vonatkozólag a Délbácska már több ízben írt és a bortermelőknél most kézbesített felszólítás is foglalkozik ezzel a kérdéssel. Illetékes helyen a fizetés módzataira vonatkozólag a következő felvilágosítást adták munkatársunknak:

A városi tanács meg akarja minden tekintetben könnyíteni a bortermelők helyzetét és ezért szólította már most fel őket a megváltásra. A telepek árát nem kell egyszerre kifizetni, elég ha most csak negyed részét fizetik ki, a többit pedig úgy, amint azt a tanács előírja.

A bortermelőknél véltünk szolgálatot tenni, amikor ezeket közöltük velük, hogy így módon megismerjék a városi tanács véleményét is és e szerint cselekedhessenek.

dőzőt biztos távolságból osztatlan tetszés és az elragadtatás hangja kísérte. A Duna vízront nem volt elragadtatva. Tegnap még nem ragadt el senkit. Kamenica zöld volt és verőfényes, fölötté nem volt borult az ég. Hat óra után néhány perccel az ég könnyezni kezdett. Néhány fürdőző, aki csak derékig óhajtott áldozni ezen a délutánon Neptunnak hiedlen láboit ki a vízből. Teljes fürdőre senki sem számított.

Volt légfürdő, napfürdő és a fizetésnél hőfürdő. A katonazenekar estl 8 óráig gondolkodott a hangulatról, aztán mindenki hazament és — megmosakodott, miután visszafelé is gyalog kellett menni a még nem autótulajdonosoknak. Az uton még sok a por. Majdnem annyi, mint egy széken után. A motorvasút csak 28 óra kezd működni. A jegy ára tisztviselőknél, munkásoknak és diákoknak egy dinár, az ezeknél jobban szituáltaknak másfél dinár. Pénteken délután már több komolyabb kísérletező volt látható a Dunaparton. Hála Szíruszának, holnapra ismét hőemelkedés várható, amely néhány nap alatt virágba fogja bomlasztani a strandörömeink most még csak fakadó rügyeit...

Poloskát

csak „CIMESTUS”-szal írson!

Kapható: a „SOA” Hírlapszerkesztésben.

Katasztrófális robbanás egy osztrák tölténygyárban

Eddig tíz halottja van a robbanásnak — Még nem lehet megközelíteni a robbanás színhelyét

Bécs. (Eredeti távirat). Bécs-Badenben az üzemfelügyelőségél tűz ütött ki, amelyet vízhiány miatt nem lehetett lokalizálni. A tűz után néhány órával a robbanóanyagok mosóhelyisége levegőbe röpült. A halottak száma igen nagy. A tűz és robbanások színhelyét egyelőre nem merik megközelíteni, mert újabb robbanásoktól tartanak. A környéken is számos ház megsérült. A kár nagyságát még nem lehet megállapítani.

Bécs. (Eredeti távirat). A tűz és robbanás Blumauban, az állami tölténygyárban pusztított. A gyár mellett két munkástelep teljesen leégett. A fölrobbant dinamitraktár környékén olyan rettenetes erejű volt a pusztítás, hogy egyelőre át sem tekinthető. A katasztrófa színhelyét nem merik megközelíteni, mert a tűz átterjedt a lögyapotraktárra is. A halottak száma eddig 10, a sebesülteké 60. A mentés megindult.

Pártkérdés a kölcsön ügye

Beograd, május 25. Már egy hónapja kísérletezik a beogradi kormány egy külföldi kölcsön felvételének irányában, mely hivatva volna az állam pénzügyi helyzetét és a dinár árfolyamát megjavítani. A tárgyalásokat eleinte Dr. Marinkovics Voja belügyminiszter vezette, míg Dr. Kumanudi Koszta pénzügyminiszter a genuai konferencián járt. Elei te csak a Bleer & Comp. newyorki bankcég, később pedig egy angol-hollandi konzorcium tettek ajánlatot 30 millió font sterling örszegű kölcsönről. Az utolsó és legkomolyabb ajánlatot a Holgraten & Comp. newyorki bankház tette, mely 300 millió dinárt ajánl 87%-os kibocsátási árfolyamon 7 1/2%-os kamattal mellett.

Annak dacára, hogy ezek a feltételek sokkal kedvezőbbek mint Bleer ajánlata, a kormány tárgyalásai mégis igen lassan haladnak előre, mivel az ügy háttérben súlyos politikai kérdések lapanganak. A helyzet megértésére ismeri kell az uralmon levő két pártnak, a demokratáknak és radikálisoknak egymás közötti viszonyát, amely nem mondható épen barátságosnak.

Általánosan ismert tény, hogy a radikálisok és demokraták között óriási nézeteltérések vannak, melyek napról napra nőnek és melyek már néhány esetben felfordulással fenyegették a kormányzó koalíciót. Pasics miniszterelnök minden erejével azon van, hogy a radikális-demokrata koalíciót legalább a király esküvőjéig tartsa össze, az ünnepek után ugyanis beakarja adni lemondását és választási kormányt fog kisérelni összehozni. Hasonló tervekkel foglalkoznak a demokraták is.

A demokraták is, a radikálisok is ma csak attól félnek, hogy a választásokat nem ők, hanem a másik párt fogja vezetni, ami pártszempontból óriási hátrányt jelent. Az ország új területi felosztásáról szóló törvény a választók körében nagy ellenszenvet támasztott a kormányzó pártokkal szemben nemcsak az új területeken, de a régi Szerbiában is, noha ott az új kerületek nagyjában fedik a régi közigazgatási határokat. A kormányzó párt félti már ugyanis megcseppent esélyeit az új választások esélyeit az új választások esetén. Természetesnek tűnne fel tehát, ha a két párt a közös veszedelemben összefogna és támogatná egymást. A kölcsönügy azonban mély ellentétet támasztott a két párt között, mivel mindegyik más pártcsoportot favorizál.

Hogy mennyiben helytállóak a beogradi és zagrebi lapok támadásai, hogy az egyes pártok állítólagos érdekeiről vagy nézeteltéréséről van szó, azt nagyon nehéz eldönteni. Annyi bizonyos, mindkét tábor szilárdan ragaszkodik a favorizált kölcsönajánlóhoz s hogy mikor jön ez ügyben megegyezés létre azt még nagyon nehéz megjósolni. A demokraták tehát a Bleer csoportot, a radikálisok pedig a Holgraten és Equitable trösztöt támogatják.

A kormányhoz beérkezett három elfogadható javaslat nagyjában a következő feltételeket szabta:

I. Bleer & Comp

100 millió dollár tőke 40 évi amortizáció — kibocsátási árfolyam 86, kamattal 8%. Az összeg 70 százalékát természetben, nagyrészt vasuti anyagban 30 százalékát pedig készpénzben fizetnék. Az SHS. állam kötelezi magát, hogy tíz éven belül más külföldi kölcsönt nem köt. Az összes a konzorcium által Jugoszláviában végzett munkákért 9 százalék jutalékot követel, Biztosíték fejében az SHS. állam lekötöti a összes állami monopóliumokat és az állami birtokokat.

II. Holgraten, Equitable & C.

Tőke 100 millió dollár, amortizáció 25—40 évi, kibocsátási árfolyam 87, kamattal 7 1/2 %. Az összeg 30 % át készpénzben, a többit természetben folyósítják, melyeket az SHS állam bármikor és bármilyen célra használhat fel. Egyéb kölcsönök felvételében nem fognak nehézségeket támasztani az államnak. Ugyanaz a konzorcium kínál ezenkívül 150 millió dinárt, mely összegért kiépítené az adriai vasutat és nagy kikötőt rendezne be. A munkákat teljes egészében az amerikaiak vállalnák. Itt 8% volna a kamattal.

III. Az angol ajánlat

30 millió font sterling tőke 35—40 % készpénzben, a többi vasuti anyagban. A kamattalra és a kibocsátási árfolyamra vonatkozólag még nem tettek ajánlatot, mivel a cég kiküldöttel még ez ügyben nem kaptak Londonból értesítést.

E három ajánlat között kell választani a kormánynak és ezeknek segítségével akarja a dinár kurzusát megjavítani!

APOLLO MOZGÓ: Fejnélküli lovas,
III. rész Főszerepben: HARRY PIEL

HIREK

— Rendes közgyűlés. A kibővített városi tanács hétfőn, május 29-én délután négy órakor rendes közgyűlést tart a következő tárgysorozattal: 1. Polgármesteri jelentés. 2. A városi házépítészeti jelentése az 1922. évre. 3. A városi tanács előterjesztése a szegényeknek, városi rendőröknek, diákoknak és szolgáltnak városi földterületeknek házépítés céljából való kiosztása tárgyában. 4. A városi tanács előterjesztése az új hid felé vezető utca nyitása miatt a Markovits féle háznak (Krón ház) kiszájtítása tárgyában. 5. A városi tanács jelentése a dunaparti fürdő (Sirand) tárgyában.

— Adózók figyelmébe. A pénzügyminiszteriumtól a pénzügyigazgatósághoz rendelet érkezett, hogy mindazon adókötelezettek, akiknek évi forgalma meghaladja a 360 ezer dinárt, kötelesek ezen adóról szóló bejelentésüket május 30-ig a járási pénzügyigazgatóságnál beadni és ezen időpontig az adót lefizetni az elmúlt évnegyedre, amennyiben ezen határidőt elmulasztják, minden kifogásra való tekintet nélkül 5—20 szoros bírsággal fognak sújtani.

— Dunába ugrott volna sok polgára a városnak, ha nem tudná, hogy Pünkösöd vasárnapján a Kath. Olvasó és Gazdakör nagy kert mulatságát a Polgári Lövésdben tartja.

— Felhívás. Az NTK azon tagjai, akik a kitett Iven Strandkablót jegyeztek felkértek, hogy a díjat Lapp Vilmosnál legkésőbb június 1-én fizessék le. 2928-1-2

— Az ingyenes szerb tanfolyam, amely március elején nyílt meg Noviszedon, e hó közepén befejeződött. Szeptemberben újból meg fog nyílni. A jelentkezésre való felhívást lapunkban közölni fogjuk.

— A nemzetközi eucharisztikus kongresszust, — melyt az a Délbácskának jelentik, — mintegy 25.000 hívő részvételével ma nyitották meg a római Szent Péter templomban. A megnyitón a pápa megáldotta a jelenlevőket, utána Vantelli bíboros egy emlékiratot olvasott föl, amely a népeknek a világbékeért való erőteljes egyesüléséről szólt. A pápa beszédében klemelte, hogy a kongresszus az általános megbékélésnek és a társadalom ujjaépítésének kezdete, majd üdvözölte az egybegyűlteket, apostoli áldását adva rájuk.

— Papi gyűlés Moszkvában. A Délbácskának jelentik Berlinből: A „Gloss Rossy” jelentése szerint a moszkvai papi gyűlést legközelebb összehívják. A bolsevista érzelmi papok Oroszország patriarchájává Nikolaj szibériai érseket jelölik.

— Francia—román barátkozás. A Délbácskának jelentik: A párisi latin nyelv első bizottsága Bratlnau tiszteletére ebédet adott, amelyen Barthou tolmácsolta Franciaország barátságát Románia iránt. Bratlnau kijelentette, hogy a francia nyilatkozatok után nyugodtan tér vissza, bár Románia a besszarábiai határok miatt joggal aggódik egy esetleges bolsevista támadás miatt.

— Senta város a király nászajándékára egy színezüst szekrényt fogalmátal. A szekrény tetejét dombormű alakban a királyné és a király emali arcképe díszíti, közepén az országos címerrel. A szekrény závárrata mellett az SHS és a román királyság címerrel lesznek. Az ezüst szekrényben egy millió korona értékű ezüstpénz vagy 1000 darab arany lesz elhelyezve. A királyi nászajándékot dr. Petrovics Branko polgármester, Prekajzky Milos g. kel. szerb plébános és Gózon István prépost plébánosból álló küldöttség fogja átadni, akik Zenta városát fogják az esküvőn képviselni.

— Dublinban igen komoly a helyzet. A Délbácskának jelentik: Dublinban a helyzet mindennap fenyegetőbb. A város lakossága rendkívül aggodalomban él az állandó véres zavargások miatt. Griffith és Duggan ma Londonba utaznak, hogy az ir szabadállam és a sinntelnek közötti megegyezést tárgyaljanak.

— Nagy tűz a Turn-szeverini államvasuti műhelyben. A Délbácskának jelentik: A Turn-szeverini román államvasuti műhelyekben tegnap hatalmas tűz pusztított. A kár egymillió lej.

— **Kirabolt lelkész.** Aradról jelentik a Délbácskának: Morin lelkész a lippal vásárról jövet hét fegyveres bandita megtámadta és kirabolta. A tetteseket nem sikerült elfogni.

— **Kirabolt falu.** A Délbácskának jelentik Bukarestből: Nastratin román fajú tegnap egy 30 főből álló bolgár komitási banda megtámadta, amely fölvette a küzdelmet a később odaérkező csendőrséggel is, amelynek több tagját halálosan megsebesítették. Ezután az egész falut kirabolták. A rablóbandának egyetlen tagját sem sikerült eddig kézre keríteni.

— **Ujabb lázongások Oroszországban.** A Délbácskának jelentik: Jassiba érkező hírek szerint Oroszországban ismét polgárháború fenyeget, miután a terrorista szervezetek nem hajlandók végrehajtani a kormány rendeleteit. Az utóbbi napokban tartott gyűléseken a bolsevista agitátorok eredménytelenül igattak Románia ellen. Ukrajnában a kiehezett lakosság és a bolsevista hatóságok között naprendűnek vannak az összeütközések.

— **Magyarországon külföldiek csak miniszteri engedéllyel lehetnek pártkörök tagjai.** Budapestről jelentik: A belügyminiszter rendeletet adott ki, hogy Magyarország területén levő összes kaszálóokban, klubokban és pártkörökben idegen állampolgárokat tagokként csak akkor szabad felvenni, ha a belügyminiszter a tagfelvételhez előzetesen hozzájárul. A rendelet azonban nem érinti a kaszánók már megtörtént tagfelvételeit.

— **Meghíusult a szociálista világkongresszus.** A Délbácskának jelentik Bécsből: A Bécsben tartott moszkvai internacionális értekezletén a megegyezés meghíusult, miután az angol küldöttek a moszkvai feltételeket teljesíthetetlennek ítélték. Az oroszok kijelentették, az orosz kommunista pártnak semmi érdeke a további tárgyalásokon résztvenni. Adler Frigyes a bécsi internacionális nevében eredménytelenül tett békítő kísérleteket. Az orosz delegátusok bejelentették, hogy kiépnek abból a bizottságból, amelynek a világkongresszuson kellett volna előkészíteni.

— **A novisadi róm. kath. temető IV. tablójának rendezése** alatt a következő halottak sírhelyei esnek utra: Simonits Károly és Anna 1872—1896., 2. Weingartner sír 1871—1872., Mészáros Mihály 1875., Molnár Mátyás, Emma Engelberger 1901. és Alois Licher 1872. Felszólítanak ezeket használatosítani, hogy 30 nap alatt Dr. Gerlich Endre temető bizottsági elnöke (lakik Zrínyi Péter utca 21/a szám alatt) jelentkezzenek, ellen esetben nevezettek, amennyiben 30 év még nem telt el elhalálozásuk óta, a hitközség által exhumáltat fogynak Kelt Novisad, 1922. május 20. A róm. kath. hitközség elnöksége. 1—2

— **A román királyi pár útja.** Ferdinánd király és Mária királyné már a Maresti to p-dónászád fedélzetén voltak, amikor értesültek, hogy Erzsébet trónörökösné állapota rosszabodott. A híre azonnal visszafordultak Athénbe, miután a rosszullét csak pillanatnyi volt, péntek éjjel 11 órakor utaztak el Athénből az expresszen.

— **Nagy tűz Tetovóban.** Szkoplyéből jelentik, hogy Tetovo helységben tegnap éjjel nagy tűz pusztított. Mivel a tűz éjjel tört ki, a lakosság nem vette időt észre és így történt, hogy a Csarsijában (kereskedő negyed) hatszáz üzlet teljesen leégett. A katonaságnak csak ma délben sikerült a tüzet lokálni. A kár igen nagy.

— **Zserjav lemondása.** Zserjav szociálpolitikai miniszter most nyújtotta be határozott lemondását. A miniszter 7 óra 15 percesen már és állandóan távol van a fővárostól, úgy hogy hivatalát nem tudja ellátni. Lemondását eddig a demokrata párt sobasem akarta elfogadni, most azonban azt hiszi, hogy betegségére való tekintettel mégis felmentik állása alól.

— **Repülőgépforgalom lesz Beograd és Bukarest között az esküvő alkalmával.** Eddig 40 repülőgép áll rendelkezésre.

— **A Vajdaság nászajándéka.** Sabotlán tegnap volt a vajdasági főispánok értekezlete, amelyen végleges döntést hoztak a királyi nászajándék ügyében. Az értekezleten úgy határoztak, hogy az ajándék céljára gyűjtött összegből Beogradban internátust állítsanak fel a vajdasági főiskolai hallgatók számára. Az internátus Sándor király és Mária királyné nevét fogja viselni.

— **Nyáron katonai szolgálatra vonulnak be a tanítók.** Beogradból jelentik a Délbácska tudósítója: A had- és tengerészetiügyi minisztérium F. G. 11.152/ig 22. sz. alatt rendeletet bocsátott ki, mely szerint az összes tanítókat, akik rendszeres szolgálati idejüket már lezavarták, behívják fegyvergyakorlatra. A gyakorlat két hónapig tart és hogy az egyes iskolákban a tanítás zavartalanul bízósítsák a tanítókat a nyári iskolaszünet időtartalmára július elsejétől augusztus végéig hívják be.

— **Iskolaügyek.** A közoktatásügyi miniszter rendeletében az összes elemi, polgári és más népiskolák címe, (amelyeken a tanítás nem az államnyelven folyik) szerbhorvát nyelven a következő legyen: „A Szerbek, Horvátok és Szlovének királyi szolgálatának elemi (polgári) iskolája.” Ezt a címet hivatalosan csak szerbhorvát nyelven lehet használni. — A miniszter egy másik rendelete értelmében gyakorlati tanítói vizsgát a fenntartó szabályok szerint tartoznak tenni: 1. A Bácska és Baranya területén akiknek 1920. szeptember 1-én 2400 dinár évi fizetésük volt, arra való tekintet nélkül, vajon később kaptak-e fizetésemelést — és 2. Mindazon tanítók és tanítónők, akik állandó alkalmazást nyertek 1920. szeptember 20. a után.

— **A tőzsde új helyisége.** A novisadi terménytőzsde új helyisége a Magyar Kaszinóban lesz. A tőzsde áthelyezése rövid időn belül megtörténik.

Ujra drágul az élet Bécsben

Bécs, máj. 26. (A Délbácska bécsi szerkesztőségétől.) Ausztriában izzik a talaj, tüzes a levegő. A rossz pénzügyi viszonyok egyre bomlasztják a gazdasági életet és teszik alkalmatlanná a viszonyokat a forradalmi eszmék érvényesülésére. Az osztrák munkásnép sokat szenved a drágaságtól, amit az üzerek is szenvednek. Az osztrák hiteltárgyalások, amíg folytak és a korona rövid ideig tartó emelkedése némileg javította ugyan a helyzetet, azonban amikor az antant a hitelt megtagadta, csak rosszabodtak az állapotok. Az osztrák statisztikai hivatal a múlt hónapban adta ki márciusi jelentését, eszerint az adagolt barnakenyér ára március hónapban 452 koronáról 524 koronára emelkedett darabonként. A jobbminőségű marhahús kilója 4400-ról 5500 koronára, a burgonya 150-ról 189 koronára és így tovább. Csökkenés alig egy-két cikknél állt be: például a (liszt) 4 korona. Csökkent még a margarin, zsír, növényzsír és a cukor

ára, ami azonban nem enyhítette az általános drágulási folyamatot. Március végén az 1914. évből árához viszonyítva az árat, a drágulás 778 szoros volt. Érdekes és egyben Ausztria pénzügyi szempontjából tragikus statisztikáját átnézzük, 1921. januárjában egy négytagú családnak 4795 korona kellett. Egy évre rá, vagyis 1922. január havában egy egy személy fenntartásához 1900 korona, egy négytagú család eltartásához pedig 57.264 korona kellett már. A folyó év február és március hónapok létfenntartási költségei között aránylag nincs nagy különbség, mert a drágaság indexszáma 1428 csak 1457-re emelkedett. Akinek februárban 23.770 korona kellett ahhoz, hogy tudja magát tartani, annak március végén 24.252 korona kellett. Egy négytagú család fenntartása 71.930 koronába került februárban, március hó végén pedig 72.764 koronát igényelt.

Visszaélések a dohánybevételeknél

A parlament ülése — Interpelláció a pénzügyminiszterhez

Beograd, május 26. A parlament mai ülését délelőtt 11 órakor nyitotta meg dr. Ribár Iván elnök. A múlt ülés jegyzőkönyvének felolvasása után Ribár elnök bejelenti, hogy a pénzügyi bizottság letárgyalta a költségvetést és beküldte a parlamenthez. A budget 3 millió dinár deficitet tüntet fel.

Ezután áttérnek az interpellációk tárgyalására. Brkics Uros 400 vagon só behozatala körül tapasztalt visszaélések ügyében jegyzett be interpellációt, miután azonban az ülésen nem jelent meg Ribár elnök indítványára az interpellációt leveszik a napirendről. A második interpelláló Gyukics sincs jelen ezért ezt az interpellációt is leveszik a napirendről.

Sztajics Uros a dohány bevételeknél elkövetett visszaélések ügyében jegyzett be interpellációt.

Kummanudi Koszta pénzügyminiszter hosszabb beszédben válaszol Sztajicsnak. Tagadja, hogy visszaélések történtek volna. Dohánytermelésünk évről-évre javul, így a tavalyi termés 12 millió kilogram, ami éppen kétszerese a két év előttiének.

Sztajics Kummanudi válaszával nincs megelégedve, mert a dohánybevételek körül igen sok visszaélés történt. Ezzel a délelőtti ülés 1 órakor befejeződött.

A délutáni ülést alig 30 képviselő jelenlétében öt órakor nyitja meg Ribár Iván elnök. Sztankovics Cséda agrárpárti szólt fel a dohánybevételek ügyében. Az ülés 6 órakor véget ért.

Ipar- és Kereskedelmi Takarékpénztár

Novisad — Ujvidék

DEVIZAVÉTELEKET

az új rendelet alapján

EREDETI TŐZSDEI ÁRFOLYAMON

a legkulánssabban teljesít.

Kérdezze

meg házi orvosát és ő is igazolni fogja, hogy jó és megbízható fertőtlenítőszernek egy háztartásban sem szabad hiányozni. Sebek és sérülések kimosására, a betegágyon való fertőtlenítésre, hölgyek intim toilletjéhez legjobb szer a

2885-3-10

1—2 százalékos oldatban. A Lysoform évtizedek óta bevált, tudományosan megvizsgált fertőtlenítő szer. Kapható használati utasítással minden gyógyszerárban és drogueriában. Főelárusító Jugoszlávia területére:

JUGOPHARMACIA D. D. Zagreb,

Prilaz 12.

Viszonteladókna magas engedelmény. (Kérjen ajánlatot!)

Tőzsde

Beograd, május 26. Francia frank —, dollár —, osztrák korona —, csehszlovák korona —, lei —, léva —, London 317, Páris 614, Newyork —, Genf —, Milánó 365, Róma —, Prága 136, Berlin 2435, Bécs 073, Bukarest —, Budapest 950, Szalonki 270, Scófia —. Irányzat tartózkodó. Berlin és Budapest emelkedett.

Zagreb, május 26. Dollár 6870—69, font —, frank 625—627 20 lra 354—357, csehszlovák korona —, Newyork —, Páris —, Prága —, Berlin —, London —, Milánó —, Bécs 076, Róma —, Budapest 945. Kereslet élénk, kínálat alig volt. Arra a hírre, hogy a kereskedelmi miniszter elrendelte, hogy a zagrebi és beogradi jegyzés egyszerre történjen, a spekuláció kelkerülése végett, a bangulat nagyon irítozkodóvá vált.

Zürich, május 26. Zárlat. Berlin 18250 (69), Hollandia 20390 (—), Newyork 52450 (2450), London 2334 (2333), Páris 4777 (4720), Milánó 2755 (2675), Prága 10025 (99750), Zagreb 18750 (185), Budapest 64 (60), Varsó 13 (13), Bécs 550 (550), bélyegzett osztrák korona 550 (550).

A noviszádi terménytőzsde hivatalos jegyzései május 26-án. Bácskai buza 78 kg 2% kötés 3825, szerémi buza 78 kg 2% Roma vidéki kötés 380, szlavonai buza 78 kg. 2% osijeki paritásában kötés 3825, szlavonai buza 78 kg 2% nasici vidéki kötés 375, bácskai zab kötés 290, bácskai tengeri kötés 285 2875, bánáti tengeri sental paritásában kötés 285, bánáti tengeri becseréki paritásában kötés 275, bánáti tengeri ab Kikinda kötés 2775, tengeri Szerbiából beogradi paritásában kötés 275, tengeri Szerbiából ab Kienák kötés 280 Irányzat szállár.

SPORT

* NAK—Konkordia Szubotica 2:0 (1:0) Bíró: Vékes Az előző napi Konkordia nem lehetett ráismerni, — igaz, hogy csütörtökön 6 első csapatbeli játékosnak érkezett meg. Szuboticáról az elbizkosodott NAK csapat sehogy nem boldogult a ürge szubotical játékosokkal és csak Lerch kiváló küzdő képességének köszönhető győzelmet. Különösen a fedezet sor volt meglepő gyenge, sokáig tartották maguknál a labdát és feleslegesen előre kalandoztak. Szerencsére a két háttvéd, de különösen Róka imponáló biztonságossággal verték vissza a szubotical támadásokat úgy, hogy Nemea kapujára egyetlen veszélyes lövés nem ment. Mind két goalt Lerch szerezte meg, az egyiket, egy szabadrúgásból lőtte a másik Bertók egy ideális centeréből fejle, az utóbbinál oly súlyosan sbeült meg, hogy eszméletlenül vitték ki a pályáról.

* Sztáribecsei Szokol—Szubotical Sport 5:0. A szubotical Sport Club 5 tarta lékkel szerepelt és így nem volt méltó ellenfele a Szokolnak. A becsel csatlásor gyönyörűen játszott, különösen Tejés volt jóformában. A csapatban ezenkívül Dél és Gortva voltak jók, a Sportban Kóbi és Szép II. Bró: Szegedlnéc.

* Igen érdekes mérkőzés színhelye lesz ma délután az aréni sporttelep. Az inézők és a bírók csapata játézik az újágrók és művészek csapataival. Az utóbbiak a csapatot a Bár, Chat Noir és a Nemzeti Színház művészeiből állítják össze. A bíró Kraucevics művész lesz, a tacca-bíró két művész. A bírók csapata a következő összeállításban játszik: Leitner, Andree, Erdélyán—Krausz, Leubojevics, Popper—Gladrosits, Cervész, Vékes, Zalvánovits.

* Lerch Franci, a legszimpatikusabb noviszádi csatár, a csütörtöki Konkordia mérkőzésen olyan súlyos sérülést szenvedett, hogy e'oreláthatólag hekeklg nem játszhat. Sérülése pillanatában a szezon legszebb fejes goalját juttatta a Konkordia hádjába szután eszméletlenül vitték le a pályáról. — 1912-ben Schlosser Inrét érte ugyanilyen körülmények között hasonló baleset, midőn a Celtic skót csapatnak, ugyancsak egy kornerből, a kiegyenlítő goalt fejle.

* Szombaton este 7/7 órakor a NAK játékosai az Obecsel, Verbászl és Temerlni utazás megbeszélése és a felzárkóások elosztása végett értekezletet tartanak a pályán.

* Az NTK vasárnap a Zombol Sporttal játszik az Artézi-pályán.

* 7:0-ra győzött csütörtökön az NTK Temerinben.

Budapesti eredmények.

A csütörtökre kiorsolt I. oszt. bajnoksági mérkőzéseket vasárnap a balcsfották el. A II. osztály eredményei: Zugló—BAK 2:0 (0:0) Igen heves mérkőzés, amely a két csapat helyezését a másodosztályban eldöntötte. UTSE—KAOE 2:1 (2:1), N:C—33FC 2:1 (0:1)

* A KAOE nemzetközi atletikai versenye a Margitszigeten folyt le, amelyről azonban a benevezett osztrák athléták Egger és Cassione hiányoztak. Főbb eredmények: helyből távolugrás Junior I. Somfay (MAC) 287 cm. Súlydobás II. oszt. I. János (MAC) 1215 m. 100 méteres síkfutás I. Gerő (KAOE) 109 mp. Magsugrás I. Petrusovszki (MAC) 176 cm. 200 méteres gátfutás I. Helfer (KAOE) 273 mp. (országos rekord beállítva). 300 m-es II. oszt. futás I. Gaal (M:C) 37 mp. Hármassugrás előverseny I. László (MTK) 1457 m (210 cm előny). 400 méteres síkfutás I. Keirath (MTK) 519 mp. 3000 méteres síkfutás I. Osibay (MTK) 16 p 7 mp. 100 méteres staféta I. KAOE 451 mp. (országos rekord).

Színház—Mozi

A Nemzeti Színház műsora. Szombat: Liliom. Molnár Ferenc színjátéka. Vasárnap este: A hüvös vadász. Weber operája.

A legújabb színházi szemérlő, a Király színház ujdonsága a „Három a tánc” már képen és írásban benne van az új Színházi Életem. Még két premiért láthat Lucze Sándor lapjának e heti számában: a Belvárosi színház ujdonságát a Kikötés és a Városi színház új operáját a Trilbit. A 64 oldalas füzet ára 20 korona, negyedévi előfizetés 150 korona. Kiadóhivatal Budapest, Erzsébet körút 29.

Felelős szerkesztő: Dr. Szlezák Rezső.
Kiadótulajdonos: Fátih Ferenc és társai.

Apró hirdetések.

SZÖLLÖT 1—2. hold STEJERKOCSI, egy 10 körül házzal együtt vend. Cim a kiadóban. teljes szerszámmal együtt megvételk Petőfi-u. 18.

APOLLO
MOZGÓ

MÁJUS
27

Fejnélküli lovas.

Főszerepben: HARRY PIEL.
III. rész.

Több jókarban levő 2846—0

Stráfkocsi

azonnal eladó
KRUMESZ PÁL
szállítónál Futoška ulica 82. sz. alatt.

Pénztárnoknő,

ki hasonló alkalmazásban volt, nagyobb forgalmu üzletbe azonnali belépésre felvétetik. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Német 2895-57

levelező (nő)-t

keres azonnali belépésre novisádi cég. Cim a kiadóhivatalban.

Festőde és üzlethelyiség

38 éve fenálló, jól bevezetett, kényelmes lakás. műhely, udvar és kerthelyiséggel, 2911-33

Gazdasági ház,

kényelmes nagy gazdasági udvar és kerthelyiséggel nyugalmra vonulás végett eladó. Közlelbbi adatokat a tulajdonosnál közvetlenül, özv. Vincze Mártonné Žabaly (Bačka)

GÉPEREKET

készpérezert és részlet-fizetésre elad, — továbbá géprészeket, tüket, olajat stb. és összes gépek javítását vállalja

BOURNE és TÁRSA

Novisad, Milety (Kenyér) utca 4.

A STRAND látogatóinak figyelmébe!

Csütörtökön, május hó 25-én megnyit a Strand.

?

Készülnek leggyorsabban és legolcsóbban mindenemű könyvnyomdai munkák

GUTENBERG

könyvnyomdában Novisad, Szabadságtér I. szám alatt (a róm. kátholikus templommal szemben). — Telefon 98.